

Phare RO 2005/017-553.01.04.07
„Transparența actului de justiție“

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect finanțat prin Phare

DESPRE
COMPETENȚA
INSTANȚELOR

CUPRINS

NOȚIUNI FUNDAMENTALE / pag. 1

**INSTANȚE DE DREPT COMUN SAU/ȘI INSTANȚE
SPECIALIZATE / pag. 2**

COMPETENȚA INSTANȚELOR / pag. 3

COMPETENȚA DUPĂ MATERIE / pag. 3

GRADELE DE JURISDICȚIE / pag. 12

COMPETENȚA TERITORIALĂ / pag. 13

INSTANȚELE MILITARE / pag. 14

MINISTERUL PUBLIC / pag. 15

**COMPETENȚA TERITORIALĂ ÎN MATERIE
PENALĂ / pag. 16**

NOȚIUNI FUNDAMENTALE

România este stat de drept, organizat potrivit principiului separației și echilibrului celor trei puteri-legislativă, executivă și judecătorească.

Puterea judecătorească se exercită de **Înalta Curte de Casație și Justiție** (unica instanță supremă) și de celelalte instanțe judecătorești. Justiția se înfăptuiește în numele legii, este unică, imparțială și egală pentru toți. Instanțele sunt instituții publice prevăzute de lege, prin care se înfăptuiește justiția.

Curțile de apel sunt instanțe cu personalitate juridică, în circumscripția cărora funcționează mai multe tribunale și tribunale specializate.

Tribunalele sunt instanțe cu personalitate juridică, organizate la nivelul fiecărui județ și al municipiului București, și au, de regulă, sediul în municipiul reședință de județ.

Judecătoriile sunt instanțe fără personalitate juridică, organizate în orașele și comunele județelor și în sectoarele municipiului București.

Dacă sunteți nevoit să vă adresați unei instanțe, e bine să știți că:

- **orice persoană se poate adresa justiției** pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime în exercitarea dreptului său la un proces echitabil.
- **accesul la justiție nu poate fi îngrădit.** Toate persoanele sunt egale în fața legii, fără privilegii și fără discriminări.
- **justiția se realizează în mod egal pentru toți,** fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, avere, origine ori condiție socială sau de orice alte criterii discriminatorii.

INSTANȚE DE DREPT COMUN SAU/ȘI INSTANȚE SPECIALIZATE

În România, pe lângă instanțele de drept comun există fie secții specializate, fie complete de judecată specializate, în anumite materii.

• *Secțiile specializate*

La **instanțele mari**, indiferent dacă sunt judecătorii, tribunale sau curți de apel, în funcție de numărul de cauze de o anumită natură, funcționează **secții specializate** (secția civilă, secția penală, secția comercială, secția de contencios administrativ, secția de litigii de muncă și asigurări sociale). Secția civilă, de exemplu, judecă numai cauze civile.

La **instanțele mici**, funcționează **secții mixte** în câte două-trei materii, iar judecătorii care le compun judecă într-una sau două dintre respectivele materii.

• *Completele specializate*

La toate instanțele, dacă numărul de cauze de o anumită natură nu justifică înființarea de secții specializate, în una sau mai multe din următoarele materii funcționează **complete specializate**: fond funciar, cauze cu minori, infracțiunile de corupție, cauze comerciale, contencios administrativ, litigii de muncă și asigurări sociale.

De obicei, un **judecător specializat într-o materie** judecă mai mulți ani numai acea materie, însă, funcție de situația ocupării posturilor, nimic nu împiedică *acel judecător* ca, la un moment dat, să fie nevoit să *judece în altă materie*.

În cadrul **judecătoriilor** funcționează secții sau complete specializate pentru:

- *litigii de familie și minori* (divorț, încredințare minori, reglementare program de vizitare)
- *litigii comerciale*
- *drept penal*

În cadrul **tribunalelor** și al **curților de apel** funcționează secții sau complete specializate pentru:

- *litigiile de muncă și asigurări sociale*,

DESPRE COMPETENȚA INSTANȚELOR

- *litigii de familie și minori* (divorț, încredințare minori, reglementare program de vizitare, adopție)
- *litigii comerciale*,
- *reorganizare/lichidare judiciară*,
- *contencios administrativ - fiscal*,
- *litigii privind creațiile intelectuale și proprietate intelectuală și industrială*.
- *drept penal*

Știați că: În România există și tribunale specializate: un tribunal de minori și familie (Brașov) și trei tribunale comerciale (Argeș, Cluj, Mureș)

COMPETENȚA INSTANȚELOR

Prin **competență**, se înțelege **capacitatea** unei instanțe de a soluționa anumite litigii sau de a rezolva anumite cereri.

Nu toate litigiile civile sunt de competența instanțelor. Există litigii care se soluționează de către alte autorități.

Competența este de două feluri: competența **materială** și competența **teritorială**.

Dacă vreți să introduceți o acțiune în instanță, trebuie să știți care este instanța care are competența să o judece.

COMPETENȚA DUPĂ MATERIE

Competența materială are un caracter absolut (părțile nu pot conveni să fie judecate de o altă instanță decât cea prevăzută de lege).

Valoarea obiectului litigiului se stabilește de către reclamant, care trebuie să arate în cererea de chemare în judecată obiectul cererii și valoarea lui, în funcție de care se **va determina instanța competentă**.

Dacă reclamantul formulează un capăt de cerere principal și unul sau mai multe capete de cerere accesorii ori incidentale, **valoarea capătului principal** este cea care determină competența.

Când sunt *mai mulți reclamanti* și un singur pârât sau un reclamant și mai mulți pârâți și este vorba de o singură creanță, *competența se determină după valoarea întreagă a creanței*.

Uneori **competența** este dată de **calitatea părților din proces** (de ex. deși în materie de contencios administrativ, competența de a judeca în primă instanță revine ca regulă tribunalelor, totuși dacă autorul actului administrativ sau al refuzului nejustificat de a emite actul este autoritatea administrației publice centrale, competența în primă instanță revine curților de apel).

Alteori, competența este dată de **urgența rezolvării cererii** (de ex. cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competentă asupra fondului sau cererea asigurării dovezilor- dacă este primejdie ca ele să dispară sau să fie greu de administrat pe viitor, înainte de judecată-, se va îndrepta la instanța în circumscripția căreia se află martorul sau obiectul cercetării sau la instanța competentă să judece cauza).

A. Competența judecătoriilor

Judecătoriile sunt, în principiu, **competente** să judece toate cererile **în primă instanță** (sau în fond).

Judecătoriile judecă :

1. în primă instanță, toate procesele și cererile, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe;
2. plângerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate juridică și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege ;
3. în orice alte materii date prin lege în competența lor, de exemplu:
 - contestațiile împotriva hotărârilor pronunțate de organe locale în legătură cu înscrierile făcute pe listele electorale,
 - plângerea împotriva procesului verbal de constatare a contravențiilor;
 - plângerea împotriva procesului verbal de constatare a contravențiilor silvice;

- plângerile împotriva hotărârilor de admitere sau respingere a cererii de acordare a statutului de refugiat,
- cererile pentru asigurarea dovezilor;
- cererile de îndreptare a erorilor materiale strecurate în propriile hotărâri;
- contestațiile în anulare și cererile de revizuire a propriilor hotărâri;
- conflictele de competență dintre birourile notariale;
- litigiile prevăzute în legea locuinței nr. 114/1996;
- investirea cu formulă executorie a cambiilor, biletelor la ordin și cecurilor
- cererile privitoare la anularea, rectificarea sau anularea actelor de stare civilă și a mențiunilor înscrise pe acestea

Secțiile maritime și fluviale ale judecătoriilor Constanța și Galați judecă litigii, precum: despăgubirile pentru avarii cauzate navelor și instalațiilor destinate navigației, instalațiilor de încărcare, descărcare și manipulare a mărfurilor, și pentru orice prejudicii cauzate prin alte forme ilicite în legătură cu activitatea marinei civile; litigiile privind retribuiția pentru asistența de salvare și repartizarea acesteia între salvatori; plângerile împotriva proceselor verbale de contravenție privind poluarea apelor mării de către navele maritime.

În România funcționează 178 de judecătorii, de diferite dimensiuni: cea mai mare judecătorie din țară este **Judecătoria Sector 1 București**, cu peste 48.000 de cauze în 2006, iar cea mai mică este **Judecătoria Bozovici** - jud. Caraș - Severin cu aprox. 1200 cauze în 2006.

Judecătoriile sunt instanțe de fond.

Aici **completele** sunt formate, de principiu, dintr-**un singur judecător**, care pronunță **hotărâri ce pot fi atacate cu apel**, sau doar **cu recurs**.

ÎN MATERIE PENALĂ

Tot judecătoriiile sunt cele care, în principiu, judecă în primă instanță toate infracțiunile.

B. Competența materială a tribunalelor

Tribunalele judecă:

1. în primă instanță :

- a) procesele și cererile în materie comercială a căror obiect are o valoare de peste 100.000 RON, precum și procesele și cererile în această materie al căror obiect nu este evaluabil în bani; cererile în materia reorganizării judiciare și a falimentului
- b) procesele și cererile în materie civilă al căror obiect are o valoare de peste 500.000 RON (cu câteva excepții) ;
- c) conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege în competența altor organe ;
- d) procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date în competența curților de apel ;
- e) procesele și cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială ;
- f) procesele și cererile în materie de expropriere ;
- g) cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopțiilor ;
- h) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare savarsite în procesele penale;
- i) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine;

2. *ca instanțe de apel*, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în primă instanță;

3. *ca instanțe de recurs*, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii, care, potrivit legii nu sunt supuse apelului.

În această categorie intră:

- hotărârile care consfințesc învoiala părților ;
- încheierile pronunțate asupra renunțării la judecată,
- hotărârile judecătorești date în primă instanță în cererile introduse pe cale principală privind pensii de întreținere,
- litigiile al căror obiect are o valoare de până la 100.000 RON inclusiv, atât în materie civilă, cât și în materie comercială,
- acțiunile posesorii,
- acțiunile privitoare la înregistrările în registrul de stare civilă,
- luarea măsurilor asiguratorii,
- hotărârea de reexaminare,
- ordonanța președințială,
- încheierea de admitere sau de respingere a înscrierii unei asociații sau fundații.

4. în orice alte materii date prin lege în competența lor:

- căile extraordinare de atac de retractare (contestația în anulare și revizuirea)
- contestațiile la titlu care vizează hotărârile tribunalului
- contestația la executare, când tribunalul este instanță de executare
- conflictele dintre două judecătorii din circumscripția sa teritorială
- cererea de strămutare de la o judecătorie la alta din raza sa teritorială pe motiv de rudenie sau afinitate
- cererea pentru declararea judecătorească a abandonului de copii
- cererile privind acordarea personalității juridice asociațiilor de sindicate
- cererile privitoare la procedura reorganizării și lichidării judiciare
- cererile privind admiterea sau respingerea candidaturilor la alegerile locale

- contestațiile împotriva deciziilor date de direcțiile generale a finanțelor publice și controlului financiar de stat
- litigiile privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

Tribunalele Constanța și Galați au o competență specială maritimă și fluvială.

ÎN MATERIE PENALĂ, având drept criteriu gravitatea infracțiunii pentru ordinea juridică națională, legiuitorul a stabilit competența în favoarea **tribunalelor**, în primă instanță, pentru *unele infracțiuni mai grave contra persoanei, contra patrimoniului, infracțiuni care aduc atingere unor activități de interes public, infracțiuni care aduc atingere unor relații sociale, infracțiunile săvârșite cu intenție, care au avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei infracțiunea de spălare a banilor, precum și infracțiunile privind traficul și consumul ilicit de droguri, infracțiunea de bancrută frauduloasă, dacă fapta privește sistemul bancar, infracțiunile la regimul drepturilor de proprietate intelectuală și industrială.*

În țara noastră **funcționează** în prezent **41 de tribunale**, **4 tribunale specializate** (Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Tribunalul Comercial Cluj, Tribunalul Comercial Mureș, Tribunalul Comercial Argeș) și **Tribunalul Militar Teritorial București**.

Cel mai mare dintre tribunale este **Tribunalul București**, cu peste 80.000 cauze în 2006, iar **cel mai mic** - **Tribunalul Covasna**, cu doar aprox. 3600 cauze în 2006.

Tribunalele au sediul în localitățile- reședință de județ, iar cele specializate au luat ființă pe lângă cele tradiționale, justificat de numărul mare de cauze în materia în care s-au înființat.

C. Competența materială a curților de apel

Curțile de apel judecă :

1. **în primă instanță**, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale;
2. **ca instanțe de apel**, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în primă instanță;
3. **ca instanțe de recurs**, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel sau împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunale, care, potrivit legii, nu sunt supuse apelului, precum și în orice alte cazuri expres prevăzute de lege;
4. în orice alte materii date prin lege în competența lor, de exemplu:
 - soluționarea conflictelor de competență dintre două tribunale, dintre o judecătorie și un tribunal, dintre două judecătorii din raza aceleiași curți de apel;
 - soluționarea cererii de strămutare a cauzei de la un tribunal la altul, bazate pe motiv de rudenie sau afinitate;
 - soluționarea cererilor de recuzare a doi ori mai mulți judecători de la un tribunal, atunci când din cauza recuzării completul nu se poate forma;
 - contestația în anulare și/sau revizuirea îndreptate împotriva propriilor hotărâri,
 - contestația la executare în legătură cu înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului propriei hotărâri ;
 - cererile de îndreptare a propriilor hotărâri și de completare a acestora.

ÎN MATERIE PENALĂ, potrivit criteriului gravității infracțiunii, **curțile de apel** judecă **în primă instanță** *infracțiunile contra siguranței statului* prevăzute în Codul Penal sau în legi speciale, **unele dintre infracțiunile în legătură cu serviciul**, **unele dintre infracțiunile contra siguranței circulației pe căile ferate, când s-a produs o catastrofă**, *infracțiunile săvârșite de civili* **contra capacității de apărare a țării**, *infracțiunile săvârșite de judecătorii de la judecătorii și tribunale și de procurorii de la parchetele care*

funcționează pe lângă aceste instanțe, precum și de avocați, notari publici, executori judecătorești și de controlorii financiari ai Curții de Conturi.

Funcționează în acest moment 15 curți de apel cu sediile în cele mai mari municipii din țară (Alba Iulia, Bacău, Brașov, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Timișoara, Târgu-Mureș) și Curtea Militară de Apel București.

Cea mai mare este Curtea de Apel București, cu peste 41.000 cauze în 2006, iar cea mai mică este Curtea de Apel Oradea, cu doar aprox. 5000 de cauze în 2006.

D. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție este unica instanță supremă în țara noastră. Are sediul în București și este organizată în secții:

- Secția civilă și de proprietate intelectuală,
- Secția Penală,
- Secția Comercială,
- Secția de Contencios Administrativ și Fiscal,
- Completul de 9 Judecători și
- Secțiile Unite.

Înalta Curte de Casație și Justiție judecă:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. în orice alte materii date prin lege în competența sa, cum ar fi.
 - cererile privitoare la soluționarea conflictelor de competență dintre două curți de apel, dintre două tribunale din raza teritorială a unor curți de apel diferite, dintre un tribunal și o curte de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel, dintre două

judecătorii din circumscripția teritorială a unor tribunale și curți de apel diferite, dintre o curte de apel și un alt organ cu activitate jurisdicțională,

- cererile privitoare la strămutarea procesului civil de la o curte de apel la altă curte de apel pentru motive de rudenie sau afinitate;
- cererile de strămutare a procesului civil pe motive de legitimă bănuială și de siguranță publică;
- cererile pentru delegarea altei instanțe.
- cererile pentru îndreptarea propriilor hotărâri;
- contestațiile la titlu, adică cele în legătură cu înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului propriilor lor hotărâri;
- soluționarea căilor de atac de retractare - contestația în anulare și revizuire - exercitate împotriva propriilor lor hotărâri;
- privind modul de formare și componența Biroului Electoral Central,
- contestațiile formulate de magistrați în cazul îndepărtării din magistratură pentru motive de boală gravă sau vădită incapacitate profesională, cele formulate împotriva sancțiunilor disciplinare aplicate de Consiliul Superior al Magistraturii

Secția Civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile în cauzele civile, determinate de Codul de procedură civilă, în afară de cele date în competența altor secții prin lege; contra hotărârilor pronunțate în litigii de muncă, în cazurile determinate de lege; în orice cauze privind alte materii care nu au fost date în competența celorlalte secții.

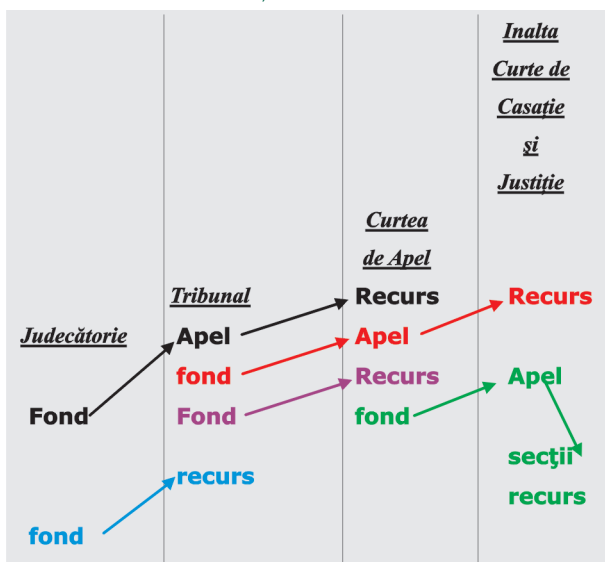
Secția Comercială a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile contra hotărârilor pronunțate în materie comercială, în cazurile determinate de lege.

Secția de Contencios Administrativ a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile în materie de contencios administrativ, în cazurile determinate de lege; în materie de expropriere, în materie fiscală, cu excepția litigiilor care sunt date prin legi speciale în competența altor instanțe.

Secțiile Unite judecă recursurile în cazurile în care Completul de nouă judecători a pronunțat decizii în recurs ordinar; recursuri în interesul legii; soluționează sesizările privind schimbarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție; sesizează Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

De regulă, Înalta Curte de Casație și Justiție nu judecă în fond, ci numai excepțional, de exemplu în anumite cauze care privesc membrii Parlamentului și ai Guvernului, magistrații, șefii cultelor religioase.

GRADELE DE JURISDICȚIE:

Căile de atac declarate de către partea interesată împotriva hotărârilor pronunțate în fond sunt judecate de instanțele ierarhic superioare, după schema de mai sus.

Dacă urmăriți săgețile corespunzătoare culorilor veți înțelege de ce se spune despre sistemul judiciar român că funcționează în baza **principiului dublului grad de jurisdicție**, iar ca excepție există cauze care au și **trei grade de jurisdicție**.

Exemplu: **săgețile negre** - o cauză judecată în fond la **judecătorie**, dacă poate fi atacată cu apel, acesta se judecă la **tribunal**, iar recursul se judecă la **curtea de apel**.

Excepție: Singura excepție de la această organizare o găsim la nivelul **Înaltei Curți de Casație și Justiție** care judecă:

➤ în **completul de 9 judecători** recursurile și cererile în cauzele judecate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și **cauzele în materie disciplinară**.

➤➤ în **secții unite recursurile în interesul legii**.

COMPETENȚA TERITORIALĂ

Regula generală este că cererea se introduce la **instanța domiciliului pârâtului**.

Dacă pârâtul are domiciliul *în străinătate* sau nu are domiciliu cunoscut, cererea se face la instanța reședinței sale din țară, iar dacă nu are nici reședința cunoscută, la instanța *domiciliului sau reședinței reclamantului*.

Cererea împotriva unei *persoane juridice* se face la instanța *sediului ei principal*.

Cererea îndreptată împotriva *mai multor pârâți* poate fi făcută la instanța competentă pentru *oricare dintre ei*.

În cazul unor litigii privind *bunuri imobile*, instanța competentă este **numai** instanța în jurisdicția căreia se *află imobilul*.

Sucesiunile sunt **numai** de competența instanței în raza căreia și-a avut *ultimul domiciliu defunctul*.

Divorțul îl judecă **numai** instanța de la *ultimul domiciliu comun* al soților.

În materie comercială, *până la sfârșitul lichidării*, acțiunile sunt de competența instanței unde întreprinderea *își are sediul principal*.

Reclamantul *are dreptul să aleagă* la care dintre instanțele în același timp competente va depune cererea.

Părțile pot conveni, de principiu, prin înscris sau prin declarație verbală în fața instanței, ca *cererile referitoare la bunuri* să fie judecate de *alte instanțe* decât acelea care, potrivit legii, au competență teritorială (cu excepțiile subliniate mai sus).

Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu **arbitrajul** aparține **instanței care ar fi fost competentă să soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei convenții arbitrale.**

INSTANȚELE MILITARE

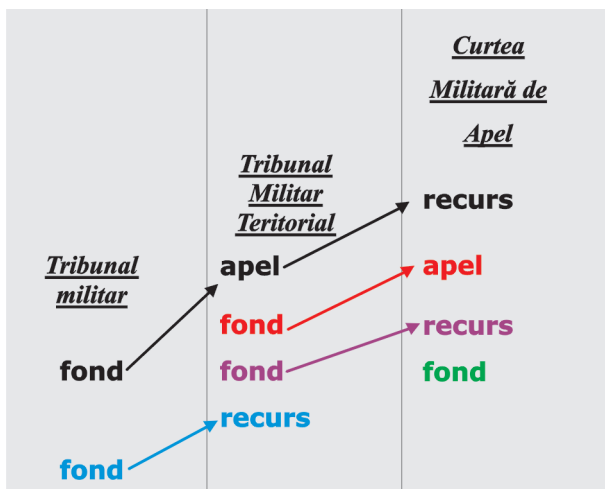
În România funcționează următoarele instanțe militare:

Tribunalele militare (corespondentele judecătoriilor) București, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara. Ele judecă în primă instanță infracțiunile săvârșite de militari, împotriva ordinii și disciplinei militare, cele săvârșite pe câmpul de luptă, precum și alte infracțiuni săvârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, comise de militari până la gradul de colonel inclusiv

Tribunalul Militar Teritorial București (corespondentul tribunalului) judecă în primă instanță **unele infracțiuni mai grave** savârșite în legătură cu îndatoririle de serviciu, de militari până la gradul de colonel inclusiv;

Curtea Militară de Apel București (corespondenta curții de apel) judecă în primă instanță infracțiunile contra siguranței statului și unele dintre infracțiunile contra capacității de apărare a țării săvârșite de militari, infracțiunile săvârșite de judecătorii și de procurorii militari.

Tot după principiul dublului grad de jurisdicție sunt organizate și instanțele militare, astfel:

Știați că: Secția Penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează, ca instanță militară de apel sau, după caz, de recurs, ca și pentru instanțele civile.

MINISTERUL PUBLIC

Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Este alcătuit din procurori constituiți în parchete.

Procurorii își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.

Parchetele funcționează pe lângă instanțe, conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a poliției judiciare, în condițiile legii.

În cadrul Ministerului Public funcționează Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care coordonează activitatea parchetelor din subordine.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție are în structură:

- Secția de urmărire penală și criminalistică,
 - Secția judiciară,
 - Secția de resurse umane și documentare,
 - Secția parchetelor militare,
 - Direcția Națională Anticorupție,
 - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Parchetele de pe lângă curțile de apel au în structură câte o Secție de urmărire penală, o Secție judiciară, o Secție pentru minori și familie. La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București funcționează și o Secție de proceduri, iar la Parchetul de pe lângă Curțile de Apel Constanța și Galați câte o Secție maritimă și fluvială.

Parchetele de pe lângă tribunale și cele de pe lângă judecătorii au, funcție de volumul de activitate, *structură* similară sau asemănătoare cu cea a parchetelor de pe lângă curțile de apel.

Pe lângă Tribunalul Militar Teritorial funcționează **Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial**, iar pe lângă Curtea Militară de Apel funcționează **Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel** care au în structură câte o Secție de urmărire penală și anticorupție și câte o Secție judiciară.

COMPETENȚA TERITORIALĂ ÎN MATERIE PENALĂ

Parchetele **conduc** și /sau supraveghează **cercetarea penală** a infracțiunilor (faptele care prezintă pericol social, săvârșite cu vinovăție și prevăzute de legea penală).

Este **competent** să efectueze urmărirea penală, în cazurile prevăzute de lege, și să exercite supravegherea asupra activității de cercetare penală **procurorul de la parchetul corespunzător instanței care, potrivit legii, judecă în primă instanță cauza.**

Competența după teritoriu este determinată de:

- a) locul unde a fost **săvârșită infracțiunea** (locul unde s-a desfășurat activitatea infracțională, în totul sau în parte, ori locul unde s-a produs rezultatul acesteia) sau
- b) locul unde **a fost prins făptuitorul**; sau
- c) locul unde **locuiește făptuitorul**; sau
- d) locul unde **locuiește persoana vătămată**.

Procurorul, prin rechizitoriu, stabilește care dintre aceste instanțe judecă, ținând seama ca, în raport cu împrejurările cauzei, să fie asigurată buna desfășurare a procesului penal.

Infracțiunile săvârșite în afara teritoriului țării se judecă de către instanțele în a căror circumscripție își are ***domiciliul sau locuiește făptuitorul***.

Mai există alte câteva reguli de competență referitoare la infracțiunile săvârșite pe nave sau aeronave, tot procurorul stabilind instanța competentă, potrivit criteriilor enunțate.

NOȚIUNI FUNDAMENTALE

**INSTANȚE DE DREPT COMUN SAU/ȘI INSTANȚE
SPECIALIZATE**

COMPETENȚA INSTANȚELOR

COMPETENȚA DUPĂ MATERIE

GRADELE DE JURISDICȚIE

COMPETENȚA TERITORIALĂ

INSTANȚELE MILITARE

MINISTERUL PUBLIC

COMPETENȚA TERITORIALĂ ÎN MATERIE PENALĂ

Proiect PHARE „Transparența actului de justiție“

Finanțat de Uniunea Europeană

Editor și beneficiar al proiectului: Consiliul Superior al Magistraturii
Iulie 2008

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a
Uniunii Europene și a Guvernului României.

Pentru eventuale sesizări, contactați: cfcu.phare@mfinante.ro

Aceste informații sunt destinate publicului și nu constituie consultanță
juridică. La nevoie consultați un avocat.